

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL Ž. G. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“
GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. liepos 18 d. Nr. 242-297
Vilnius

Lietuvos bankas gavo Ž. G. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą dėl draudimo išmokos, atlyginančios eismo įvykio metu patirtus nuostolius, dydžio.

N u s t a t y t a:

2018 m. vasario 14 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu dėl kitos transporto priemonės vairuotojo kaltės buvo apgadinta pareiškėjai priklausanti transporto priemonė „BMW“ (valst. Nr. *duomenys neskelbtini*). 2018 m. vasario 15 d. pareiškėja kreipėsi į eismo įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką su prašymu išmokėti draudimo išmoką.

2018 m. vasario 19 d. draudiko darbuotojas apžiūrėjo pareiškėjos transporto priemonę ir parengė Transporto priemonės techninės apžiūros aktą, o 2018 m. vasario 27 d. draudikas parengė pareiškėjos automobilio žalos sąmatą ir nurodė, kad pareiškėjos nuostoliai dėl eismo įvykio (remonto išlaidos), pritaikius išskaitą už dalių būklės pagerinimą, sudaro 1 349,74 Eur.

Pareiškėja nesutiko su draudiko nustatytu nuostolių dydžiu ir 2018 m. kovo 1 d. kreipėsi į UAB „Kauno nepriklausomų autoekspertų biuras“ (toliau – turto vertintojas) tam, kad būtų nustatyta automobilio rinkos vertė iki eismo įvykio ir atkūrimo sąnaudos. Turto vertintojas parengė Autotransporto priemonės vertinimo ataskaitą Nr. 21803016 (toliau – Vertinimo ataskaita), kurioje nurodė, kad pareiškėjos transporto priemonės rinkos vertė yra 5 050 Eur, o atkūrimo sąnaudos sudaro 2 423,05 Eur (be PVM) arba 2 931,89 Eur (su PVM). Pareiškėja prašė draudiko draudimo išmoką išmokėti vadovaujantis Vertinimo ataskaita.

2018 m. kovo 24 d. draudikas pateikė pareiškėjai pranešimą apie nuostolių atlyginimą ir informavo, kad išmokėjo 2 049,22 Eur draudimo išmoką, atlyginančią dėl eismo įvykio patirtus nuostolius. Draudikas pažymėjo, kad pareiškėjos pateiktą Vertinimo ataskaitą įvertino su kitais žalos byloje esančiais įrodymais, tačiau išmokėti draudimo išmoką vadovaujantis Vertinimo ataskaita nėra pagrindo. Taip pat draudikas nurodė draudimo išmoką apskaičiavęs pagal įmonių, turinčių teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus remonto išlaidų skaičiavimus (realius komercinius turto remonto pasiūlymus).

2018 m. kovo 26 d. draudiko darbuotojas el. paštu informavo pareiškėją, kad 2 049,22 Eur draudimo išmoka buvo apskaičiuota pagal trijų autoservisų – UAB „Autofortas“ (1 948,18 Eur (be PVM))¹, UAB „Inchcape motors“ (2 203,53 Eur (be PVM))² ir UAB „Meistritas“ (1 995,95 Eur (be PVM))³ – sąmatų vidurkį ir, pareiškėjai paprašius, pateikė sąmatų kopijas.

Pareiškėja, manydama, kad draudiko apskaičiuotos draudimo išmokos nepakanka automobiliui suremontuoti, 2018 m. kovo 27 d. kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo su draudiku nagrinėjimo ir nurodė, kad draudimo išmoką draudikas išmokėjo remdamasis ne komerciniais

¹ Remonto sąmata parengta 2018 m. kovo 15 d.

² Remonto sąmata parengta 2018 m. kovo 23 d.

³ Remonto sąmata parengta 2018 m. kovo 16 d.

pasiūlymais, o sąmatomis, kurios buvo koreguotos po to, kai turto vertintojas parengė Vertinimo ataskaitą. Be to, pareiškėja nurodė skambinusi į remonto sąmatas parengusius autoservisus ir šie paneigė rengę pareiškėjos transporto priemonės remonto komercinius pasiūlymus. Remdamasi nurodytais motyvais, pareiškėja prašė Lietuvos banko rekomenduoti draudikui perskaičiuoti draudimo išmoką pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas atkūrimo sąnaudas (2 931,89 Eur) ir atlyginti 150 Eur nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų. Lietuvos bankas, įvertinęs pareiškėjos kreipimąsi, nustatė, kad pareiškėja nesilaikė kreipimosi į Lietuvos banką tvarkos todėl, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 23³ straipsnio 1 dalies 6 punktu, nusprendė atsisakyti nagrinėti tarp pareiškėjos ir draudiko kilusį ginčą, o pareiškėjos kreipimąsi, kuriame reiškiamos pretenzijos draudikui, persiuntė draudikui išnagrinėti teisės aktų nustatyta tvarka.

2018 m. balandžio 4 d. Lietuvos banke buvo gautas pareiškėjos prašymas papildyti 2018 m. kovo 27 d. kreipimąsi, kuriame nurodyta, kad visos draudiko pateiktos sąmatos yra skirtingos, kai kuriose trūksta kainų, skiriasi automobilio registracijos ir eismo įvykio datos, be to, nėra nurodytos naujų originalių detalių kainos ir išskaitytas dalių nuvertėjimas.

2018 m. balandžio 5 d. Lietuvos banke buvo gautas pakartotinis pareiškėjos kreipimasis su prašymu išnagrinėti tarp jos ir draudiko kilusį ginčą, tačiau Lietuvos bankas, įvertinęs pareiškėjos kreipimąsi ir pateiktus įrodymus, nustatė kreipimosi trūkumų ir įpareigojo pareiškėją juos ištaisyti. Tą pačią dieną pareiškėja pateikė draudikui pretenziją ir, be kitų 2018 m. kovo 27 d. kreipimesi, kuris buvo persiųstas draudikui, nurodytų aplinkybių, nurodė, kad draudimo išmoką draudikas pervedė ne į pareiškėjos banko sąskaitą.

Draudikas, atsakydamas į pareiškėjos pretenzijas, 2018 m. balandžio 12 d. rašte nurodė esąs įsitikinęs, kad pareiškėjai padaryta žala yra įvertinta sąžiningai ir objektyviai, todėl priimtas sprendimas yra teisingas. Draudikas pažymėjo nustatęs, kad pareiškėja dėl eismo įvykio patyrė 2 174,78 Eur nuostolių, ir nurodė, kad 2018 m. kovo 24 d. pranešime, nurodant 2 049,22 Eur sumą, buvo padaryta klaida. Rašte taip pat teigiama, kad Vertinimo ataskaita yra tik vienas iš žalos dydį pagrindžiančių įrodymų ir neturi didesnės įrodomosios galios nei kiti nuostolių dydį pagrindžiantys dokumentai. Be to, draudiko nuomone, Vertinimo ataskaita yra teorinio pobūdžio, o draudikas nuostolius ir draudimo išmoką apskaičiavo atlikęs rinkos tyrimą pagal realių trijų remonto įmonių pasiūlymų vidurkį, ir tai atitinka Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDI) 15 straipsnio ir Lietuvos Respublikos vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 (2008 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 122 redakcija) patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklių) 13 bei 15 punkto reikalavimus. Pasisakydamas dėl pareiškėjos reikalavimo išmokėti draudimo išmoką pagal Vertinimo ataskaitoje pateiktus skaičiavimus, draudikas taip pat nurodė, kad reikalavimas, reiškiamas dėl nuostolių atlyginimo su PVM, nėra pagrįstas, nes pagal Taisyklių 15 punktą PVM nėra atlyginamas. Pasisakydamas dėl draudimo išmokos pervedimo ne į pareiškėjos sąskaitą, draudikas nurodė, kad draudimo išmoką pervedė į duomenų bazėje nurodytą banko sąskaitą, tačiau mokėjimo pavedimas buvo grąžintas su informacija, kad banko sąskaita yra uždaryta, todėl draudimo išmoka bus pervesta pareiškėjai nurodžius banko sąskaitos numerį.

2018 m. balandžio 26 d. Lietuvos banke buvo gautas pareiškėjos patikslintas kreipimasis, jame pareiškėja nurodė nesutinkanti su draudiko 2018 m. balandžio 12 d. rašte nurodytais atsisakymo perskaičiuoti draudimo išmoką pagal Vertinimo ataskaitą motyvais ir prašė išnagrinėti tarp šalių kilusį ginčą. Pareiškėja su kreipimusi pateikė rašytinius paaiškinimus dėl draudiko 2018 m. balandžio 12 d. atsakymo pagrįstumo, nurodė, kad draudiko pateiktos trijų autoservisų sąmatos nėra komerciniai pasiūlymai, be to, skiriasi jose nurodytų darbų mastas, keičiamos detalės ir dalys, medžiagų kiekiai, nei vienas iš šių autoservisų realiai neapžiūrėjo transporto priemonės ir, kaip teigia pareiškėja, remonto išlaidas apskaičiavo taip, kaip prašė draudikas. Taip pat pareiškėja nurodė, kad reikalavimas draudimo išmoką išmokėti įskaičiuojant PVM yra pagrįstas, nes automobilį ateityje remontuos, o už remontą mokės ir PVM. Kartu

pažymėjo, kad turto vertinimo veikla Lietuvoje gali užsiimti tik turtą vertinančios įmonės ir nustatyta tvarka atestuoti turto vertintojai, todėl neaišku, kaip draudikas atliko rinkos tyrimą, neturėdamas tam kvalifikacijos ir reikiamos kompetencijos. Šio pareiškėjos kreipimosi pagrindu buvo pradėta ginčo nagrinėjimo procedūra Lietuvos banke.

2018 m. gegužės 3 d. pareiškėja el. paštu informavo Lietuvos banką, kad draudikas pervėdė jai 2 174,78 Eur draudimo išmoką, ir pateikė draudiko 2018 m. balandžio 25 d. pranešimą, kad išmokėta draudimo išmoka. Pareiškėja papildomai paaiškino draudiko 2018 m. balandžio 12 d. rašte nurodytas aplinkybes ir pažymėjo, kad draudiko pateiktose sąmatose skiriasi darbų mastas, dalių ir medžiagų kiekiai, be to, dar kartą atkreipė dėmesį į tai, kad nei vienas iš remonto sąmatas parengusių autoservisų realiai nematė transporto priemonės.

Lietuvos bankas gavo draudiko atsiliepimą dėl pareiškėjos kreipimosi nurodytų aplinkybių ir reikalavimo pagrįstumo. Draudikas teigia žalą administravęs vadovaudamasis TPVCPDĮ ir Taisyklių nuostatomis ir siekęs nustatyti teisingą nuostolių dydį, todėl dėl remonto išlaidų apskaičiavimo kreipėsi į remonto įmones, turinčias teisę atlikti automobilio remonto darbus, ir pagal jų pateiktas sąmatas apskaičiavo draudimo išmoką, kuri vėliau buvo išmokėta pareiškėjai. Draudiko nuomone, priešingai, nei nurodė pareiškėja, draudiko darbuotojai (ekspertai) neprivalo turėti vertintojo statuso, kaip ir komercinius pasiūlymus sudarę servisai ar jų darbuotojai, o vien aplinkybė, kad sąmata parengta pagal nuotraukas, neapžiūrėjus transporto priemonės, nelemia pačios sąmatos ydingumo.

Pasisakydamas dėl pareiškėjos argumentų, susijusių su sąmatose numatytų remonto darbų mastu, draudikas nurodė, kad sąmatų skirtumus (skirtingą dažymo medžiagų koeficientą, naudojamas technologijas ir kt.) lemia konkrečios naudojamos technologijos, prietaisai, dalių tiekėjai ir kitos aplinkybės. Nepaisant to, draudiko nuomone, pagal darbų mastą sąmatos sutampa, t. y. nėra defektų, kurių remontas nebūtų įtrauktas į sąmatą ar neįvertintas, todėl sąmatos, kuriomis draudikas vadovavosi apskaičiuodamas draudimo išmoką, laikytinos tinkamomis.

Draudikas atsiliepime nurodė, kad tiek pagal teismų praktiką, tiek pagal Lietuvos banko praktiką turto vertintojo ataskaita neturi didesnės įrodomosios galios nei kiti įrodymai, be to, pareiškėjos Vertinimo ataskaitoje pateikti rinkos kainų neatitinkantys ir objektyviais įrodymais nepagrįsti skaičiavimai. Draudiko nuomone, pareiškėja, reikalaujama didesnės draudimo išmokos, reikalavimo niekaip nepagrindė, be to, nepagrįstai prašo įskaičiuoti PVM į draudimo išmoką, nes, pagal Taisyklių 15 punktą, kai automobilis nėra remontuojamas, PVM į draudimo išmoką neįtraukiamas.

Vadovaudamasis TPVCPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad nukentėjęs asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, draudikas nurodė neturintis pareigos atlyginti pareiškėjos patirtų turto vertintojo samdymo išlaidų. Be to, kaip teigiama atsiliepime, draudikas nekeitė savo apskaičiuotos išmokos, atsižvelgė į pateiktą turto vertinimo ataskaitą kaip vieną iš žalos byloje esančių nuostolio dydžio įrodymų ir apskaičiavo galutinę draudimo išmoką pagal pateiktų sąmatų vidurkį. Atsižvelgdamas į atsiliepime nurodytas aplinkybes, draudikas prašė Lietuvos banko pareiškėjos reikalavimus atmesti kaip nepagrįstus.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 (2016 m. sausio 28 d. redakcija), 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl pareiškėjos nuostolių, patirtų dėl 2018 m. vasario 14 d. eismo įvykio, (juos atlyginančios draudimo išmokos) dydžio, PVM įskaičiavimo į draudimo išmoką ir turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo.

Dėl draudimo išmokos, atlyginančios dėl eismo įvykio transporto priemonei padarytų sugadinimų remonto išlaidas, dydžio ir PVM įtraukimo į draudimo išmoką

Transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo pagrindai ir principai yra įtvirtinti TPVCAPDĮ nuostatose. TPCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta žalos dydžio nustatymo taisyklė: turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas, o šio įstatymo 17 straipsnyje nurodytais atvejais – Biuras, vadovaudamasis įgaliotų asmenų ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ir dokumentais, įrodančiais padarytos žalos aplinkybes, faktą ir dydį. TPVCAPDĮ 19 straipsnio 5 dalyje įtvirtinta, kad išmoka mokama, kai yra nustatytas draudžiamojo įvykio faktas ir žalos dydis, o 6 dalyje nustatyta, kad atsakingas draudikas moka per eismo įvykį nukentėjusiam trečiajam asmeniui tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio draudimo išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytų draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį atlyginimo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi TPVCAPDĮ 19 straipsnio 16 dalies nuostata, patvirtino Taisyklės, kurios reglamentuoja žalos, padarytos eismo įvykio metu ar atsiradusios vėliau kaip eismo įvykio padarinys, nustatymą ir draudimo išmokos mokėjimą dėl eismo įvykio, kuriam įvykus transporto priemonės valdytojui dėl nukentėjusiam trečiajam asmeniui padarytos žalos kyla civilinė atsakomybė ir pagal TPVCAPDĮ turi būti mokama draudimo išmoka. Taisyklių 6 punkte įtvirtinta, kad eismo įvykio metu padarytos žalos dydis ir nukentėjusiems tretiesiems asmenims mokėtinos draudimo išmokos dydis nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, TPVCAPDĮ, kitų teisės aktų nuostatomis ir atsižvelgiant į eismo įvykio dalyvių kaltės laipsnį dėl eismo įvykio, draudimo įmonės, apdraudusios atsakingo už padarytą žalą asmens civilinę atsakomybę, ar Biuro įgaliotų asmenų (paskirtų ekspertų) ataskaitas ar išvadas dėl žalos, nukentėjusio trečiojo asmens, apdraustojo pateiktus dokumentus dėl žalos, eismo įvykio aplinkybių ir eismo įvykio dalyvių atsakomybės, kitų šiose Taisyklėse nurodytų asmenų pateiktus dokumentus, leidžiančius nustatyti eismo įvykio aplinkybes ir padarytos žalos dydį.

Taisyklių 13 punkte įtvirtinta TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nurodytą žalos atlyginimo taisyklę atkartojanti nuostata: nukentėjusio trečiojo asmens turtui (transporto priemonei ar kitam kilnojamajam ar nekilnojamajam turtui) padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas ar Biuras, vadovaudamasis draudiko ar Biuro įgaliotų asmenų (ekspertų) ir (ar) turto vertintojų ataskaitomis ar išvadomis, įmonės, kurioje remontuojamas sugadintas turtas, pateiktais šio turto remonto išlaidų skaičiavimais ir (ar) atsižvelgdamas į įmonės, kuri turi teisę remontuoti sugadintą turtą, pateiktus šio turto remonto išlaidų skaičiavimus ar remonto išlaidų pagrindimo dokumentus, taip pat į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus.

Vadovaujantis Taisyklių 15 punktu, žalos dėl turto sugadinimo, kai jį remontuoti ekonomiškai tikslinga, atlyginimo dydis nustatomas pagal turėtas remonto išlaidas, būtinas atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Jeigu nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Būtinas remonto išlaidas sudaro remonto darbų vertė, dažymo darbų vertė, keičiamų dalių vertė (nuvertinant dalis dėl nusidėvėjimo), dažymo medžiagų vertė ir papildomos išlaidos (transportavimo, saugojimo, techninės ekspertizės ir kitos išlaidos). Būtinos remonto išlaidos apskaičiuojamos pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius, atitinkančius technologijos lygį, vadovaujantis rekomenduojamais laiko normatyvais. Jeigu nustatyta, kad sugadintos detalės ir (ar) dalys gali būti remontuojamos, bet neprivalo būti keičiamos, remontas turi būti atliekamas kaip tik šiuo numatytu būdu. Sugadintos techninės detalės ir (ar) dalys gali būti remontuojamos, jeigu po remonto jos atitiks techninius aktyvios ir pasyvios saugos reikalavimus. Jeigu nukentėjęs asmuo pasirenka kitą remonto būdą – detales ir (ar) dalis, kurios gali būti suremontuotos, pakeičia

naujomis, atsakingas draudikas neatlygina visų tokio remonto išlaidų, o žala apskaičiuojama pagal būtinas remonto išlaidas.

Pabrėžtina tai, kad, apskaičiuodamas draudimo išmoką, transporto priemonių civilinės atsakomybės draudikas turi laikytis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo. Žalos atlyginimu turi būti siekiama grąžinti ją patyrusį asmenį į iki pažeidimo buvusią padėtį. Teisingas žalos atlyginimas reiškia tai, kad sprendžiant ginčą dėl žalos atlyginimo turi būti nustatytas tikrasis žalos dydis, nes, nustatius mažesnę už tikruosius nuostolius žalos dydį, būtų iš dalies neapgintos nukentėjusio asmens teisės, o kai nustatomas žalos dydis viršija tikruosius nuostolius, nukentėjęs asmuo nepagrįstai praturtėja skolininko sąskaita (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. sausio 7 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-44/2015*).

Pažymėtina, kad, vadovaujantis kasacinio teismo praktika, kai ginčas yra susijęs su atlygintinos žalos (nuostolių) dydžiu ir nėra susijęs nei su atsisakymu mokėti draudimo išmoką, nei su draudimo išmokos sumažinimo atvejais, nagrinėjant ginčą taikytina bendroji įrodinėjimo naštos taisyklė – šalys turi įrodyti tas aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. kovo 19 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. e3K-3-81-1075/2018*). Vadovaujantis nurodyta kasacinio teismo praktika, taip pat Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 24 punktu, kuriame nustatyta, kad vartojimo ginčai nagrinėjami laikantis rungimosi principo, darytina išvada, kad pareiškėja turi įrodyti, kad draudikas neteislingai apskaičiavo jos patirtus nuostolius ir realius nuostolius geriausiai atspindi pareiškėjos pateikta Vertinimo ataskaita, o draudikas – priešingai – turi pagrįsti, kad skaičiavimai, kuriais jis vadovavosi išmokėdamas draudimo išmoką, yra objektyvūs ir teisingi, o pareiškėjos pateiktais nuostolių dydį pagrindžiančiais įrodymais vadovautis nėra pagrindo.

Nagrinėjamu atveju tarp šalių nėra ginčo, kad įvyko draudžiamasis įvykis, tačiau pareiškėja nesutinka su draudiko apskaičiuotu dėl eismo įvykio patirtų nuostolių dydžiu ir prašo draudimo išmoką perskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas automobilio remonto išlaidas – 2 931,89 Eur (su PVM). Draudikas nurodė draudimo išmoką apskaičiavęs pagal trijų servisų – UAB „Autofortas“, UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Meistritas“ – sąmatų vidurkį. Draudikas paaiškino, kad dvi sąmatos, palyginti su pateiktomis pareiškėjai 2017 m. kovo 26 d., buvo koreguotos: UAB „Autofortas“ sąmatoje⁴ nurodyta, kad pareiškėjos automobilio remonto išlaidos, pritaikius išskaitą už dalių būklės pagerinimą, sudaro 2 141,45 Eur (be PVM), o UAB „Inchcape motors“ sąmatoje⁵ nurodytos 2 386,95 Eur (be PVM) remonto išlaidos. Įvertinus koreguotas sąmatas kartu su UAB „Meistritas“ sąmata, kurioje nurodytos 1 995,95 Eur pareiškėjos transporto priemonės remonto sąnaudos, pareiškėjai buvo išmokėta ne 2 049,22 Eur draudimo išmoka, apskaičiuota pagal pirminių sąmatų vidurkį, o didesnė – 2 174,78 Eur.

Atsižvelgiant į eismo įvykio metu patirtos žalos dydžio nustatymą reglamentuojančias teisės aktų nuostatas, pažymėtina, kad turto vertinimo ataskaita, neginčijant joje nurodytų duomenų teisingumo, yra ne vienintelis, o vienas iš žalos dydį padedančių nustatyti įrodymų, todėl turi būti vertinama atsižvelgiant į visų turimų, tiek draudiko, tiek pareiškėjos pateiktų, įrodymų visumą. Konstatavus minėtą aplinkybę, kartu darytina išvada, kad turto vertintojo išvados buvimas savaime nesuteikia jai aukštesnės įrodomosios galios ir savaime nepaneigia kitų nuostolių dydį pagrindžiančių įrodymų, nes, kaip jau buvo minėta, turto vertinimo ataskaita yra viena iš įrodinėjimo priemonių, kuri turi būti vertinama kartu su kitais įrodymais pagal bendrąsias įrodymų vertinimo taisykles. Todėl Lietuvos bankas kompleksiskai vertina ginčo šalių pateiktus įrodymus, susijusius su pareiškėjos patirtais nuostoliais.

Reikalavimą draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitą pareiškėja iš esmės

⁴ Remonto sąmata su korekcijomis parengta 2018 m. balandžio 16 d.

⁵ Remonto sąmata su korekcijomis parengta 2018 m. balandžio 16 d.

grindė remonto sąmatų, kuriomis draudikas rėmėsi apskaičiuodamas nuostolius ir draudimo išmoką, trūkumais. Pareiškėjos teigimu, sąmatos nėra komerciniai pasiūlymai, be to, pateiktose sąmatose nurodyti rengėjai (autoservisai), su jais susisėkus, nurodė komercinių pasiūlymų suremontuoti pareiškėjos automobilį nerengę. Pareiškėja taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad, jos nuomone, sąmatos yra skirtingos, jose nėra nurodytų originalių detalių kainų, neaišku, kokiu pagrindu nurodytos kainos mažinamos sąmatose nustatytais dydžiais, be to, sąmatas rengę autoservisai automobilio faktiškai neapžiūrėjo. Draudikas su pareiškėjos kreipimosi motyvais nesutiko, nurodė manantis, kad sąmatos yra pagrįstos ir atspindi realų pareiškėjo nuostolių dydį, o būtent Vertinimo ataskaita, kuria pareiškėja prašo vadovautis, neatitinka realių rinkos kainų ir nėra pagrįsta objektyviais įrodymais.

Pareiškėjos nurodytų motyvų kontekste atkreiptinas dėmesys į tai, kad vertinant būsimų būtinųjų remonto išlaidų (pareiškėjos nuostolių) dydį nėra teisiškai reikšminga, koks formalus pavadinimas yra suteiktas dokumentui, kuriame yra pateikiami būtinųjų remonto išlaidų (nuostolių) skaičiavimai. Šiuo atveju vertinami ne dokumentų formalūs pavadinimai, o jų turinys. Todėl ginčo atveju neturi jokios teisinės reikšmės tai, ar draudikas draudimo išmoką apskaičiavo remdamasis „sąmatomis“, ar „komerciniais pasiūlymais“. Be to, pažymėtina, kad, nors pareiškėja teigė, kad autoservisai neigė rengę komercinius pasiūlymus suremontuoti pareiškėjos automobilį, tačiau Lietuvos bankas neturi objektyvių duomenų, kurie šiuos teiginius patvirtintų. Analizuojamose sąmatose jų rengėjais yra nurodyti autoservisai UAB „Autofortas“, UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Meistritas“, ant sąmatų matyti minėtų autoservisų vandens ženklai, todėl Lietuvos bankas neturi pagrindo abejoti, kad sąmatos buvo parengtos būtent minėtų autoservisų.

Norėdama pagrįsti teiginį, kad draudikas rėmėsi netiksliais sąmatomis, pareiškėja Lietuvos bankui pateikė pirmines (iki korekcijų) draudiko pateiktas UAB „Autofortas“, UAB „Inchcape motors“ ir UAB „Meistritas“ parengtas remonto sąmatas, jose pažymėjusi neatitikimus, dėl kurių draudiko nustatytas nuostolių dydis, jos teigimu, yra neteisingas ir nepagrįstas. Iš pateiktų sąmatų matyti, kad jose nesutampa nurodytos automobilio registracijos datos, yra neatitikimų nurodant eismo įvykio datą, tačiau kiti sąmatose nurodyti duomenys patvirtina, kad buvo rengiama būtent pareiškėjos automobilio (nurodytas tinkamas VIN numeris, valstybinis numeris, transporto priemonės pavadinimas, modelio kodas ir kt.) remonto sąmata, be to, nustatyti neatitikimai nėra reikšmingi vertinant nuostolių dydį. Lietuvos bankas sutinka su draudiko argumentais, kad sąmatoje nurodytų remonto darbų mastas, taikomos technologijos ir (ar) keistinos (remontuotinos) detalės priklauso nuo teisę remontuoti automobilius turinčių bendrovių (autoservisų) turimų įrengimų, leidžiančių taikyti atitinkamas remonto technologijas, darbuotojų kvalifikacijos ir pan. Todėl vien tai, kad sąmatose numatyti remonto darbai nėra identiški, savaime nesuponuoja išvados, kad numatytų remonto darbų visumos nepakanka automobiliui suremontuoti. Pažymėtina, kad Lietuvos bankas neturi duomenų, kurių pagrindu būtų galima teigti, jog sąmatose nurodytų darbų nepakanka pareiškėjos automobiliui suremontuoti.

Pareiškėja atkreipė dėmesį į tai, kad UAB „Meistritas“ remonto sąmatoje nėra nurodytos tam tikrų dalių (detalių) kainos. Vis dėlto draudikas Lietuvos bankui paaiškino, kad dalis priemonių sąmatoje Nr. 2744 („I skydo remontinis rinkinys“) nėra įkainota dėl to, kad servisas minėtas priemonės (rinkinį) turi ir jų papildomai pirkti nereikia. Todėl, kaip nurodė draudikas, nėra įkainotos ir minėta priemonių rinkinį sudarančios atskiros dalys. Draudikas pabrėžė, kad dalis Nr. 3160 („klėjai g stiklui“), kurios kaina taip pat nėra nurodyta, šiuo atveju įskaityta į dalies Nr. 2931 („g dangtis“) kainą, nes autoservisas būtų įsigijęs galinį dangtį kartu su stiklu (jo nereikėtų klijuoti). Įvertinus nurodytas aplinkybes, darytina išvada, kad UAB „Meistritas“ sąmatoje prie tam tikrų dalių nenurodytos kainos nelemia minėtos sąmatos ydingumo.

Kritiškai vertintinas pareiškėjos kreipimosi motyvas dėl nenurodytų originalių dalių kainų. Pažymėtina, kad nei TPVCAPDĮ, nei Taisyklių nuostatos nenumato draudiko pareigos nuostolių dydį apskaičiuoti pagal naujų originalių detalių kainas. Pagal Taisyklių 15 punktą, jeigu

trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos turto remonto išlaidos atkurti sugadintą turtą ar jo dalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Tai reiškia, kad nuostoliai turi būti apskaičiuojami ne pagal naujų dalių ir detalių kainas, o pagal išlaidas, reikalingas atkurti dalių ir detalių rinkos vertę. Taigi nuostolių dydis gali būti apskaičiuojamas tiek pagal naujų dalių ir detalių vertę (įvertinus būklės pagerinimą), tiek pagal naudotų, originalių ar neoriginalių dalių ir detalių kainas. Be to, pareiškėja nepagrįstai nurodo, kad sąmatose nėra išskaičiuotas dalių nuvertėjimas (išskaita už dalių būklės pagerinimą), nes UAB „Autofortas“ ir UAB „Inchcape motors“ sąmatose minėti dydžiai yra nurodyti, o UAB „Meistritas“ remontą atliktų naudotomis dalimis (dalių kainos įvestos ranka), todėl išskaita už dalių būklės pagerinimą nebūtų taikoma ir sąmatoje nėra nurodyta.

Vis dėlto pažymėtina, kad dviejose sąmatose skiriasi nurodytas išskaitos už dalių būklės pagerinimą dydis: UAB „Autofortas“ numatyta 55 proc. išskaita, o UAB „Inchcape motors“ sąmatoje – 52 proc. Draudikas Lietuvos bankui paaiškino, kad išskaitos dydis buvo įvertintas vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu 2000 m. balandžio 17 d. Nr. 120 / 2000 m. balandžio 14 d. Nr. 101 patvirtintos Kelių transporto priemonių vertinimo instrukcijos (toliau – Instrukcijos) 3 lentelėje (Rekomenduojamos transporto priemonės III grupės dalių vidutinės nuvertinimo normos) pateiktomis nuvertinimo normomis. Draudiko teigimu, pagal lentelėje pateiktas normas, sąmatos turėjo būti apskaičiuotos taikant 55 proc. dydžio išskaitą už dalių būklės pagerinimą, tačiau, atsižvelgdamas į tai, kad numatytas mažesnis (52 proc.) dydis yra naudingesnis pareiškėjai, draudikas nurodė neprašęs UAB „Inchcape motors“ sąmatos koreguoti. Lietuvos banko vertinimu, pareiškėja dėl tokio skaičiavimo nuostolių nepatyrė, kaip tik – toks apskaičiavimas jai yra naudingas, todėl šiuo suklydimu pareiškėjos teisės ir teisėti interesai nebuvo pažeisti.

Sąmatų nepagrįstumą pareiškėja, be kita ko, grindė tuo, kad jas rengę autoservisai faktiškai neapžiūrėjo transporto priemonės, tačiau, Lietuvos banko vertinimu, vien aplinkybė, jog sąmatos parengtos pagal nuotraukas, faktiškai neapžiūrėjus transporto priemonės, savaime nelemia pačių sąmatų ydingumo ir nepaneigia sąmatose pateiktų skaičiavimų teisingumo. Iš draudiko pateiktų duomenų matyti, kad automobilio apgadinimai buvo užfiksuoti nuotraukose, o teismų praktikoje yra konstatuota, kad apgadinimų masto ir jų remonto išlaidų vertinimas apžiūrint nuotraukas negali būti pripažintas savaime neleistinu (*Vilniaus apygardos teismo 2016 m. gegužės 6 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2A-1706-585/2016*). Pareiškėjos manymu, draudikas, neturėdamas turto vertintojo statuso, negalėjo atlikti rinkos tyrimo. Vis dėlto pažymėtina tai, kad draudikas tik kreipėsi į tris bendroves (autoservisus), turinčias teisę remontuoti automobilius, ir būtent šių servisų darbuotojai, o ne draudikas atliko skaičiavimus ir parengė automobilio remonto sąmatas. Minėtoje Vilniaus apygardos teismo nutartyje konstatuota, kad aplinkybė, jog sąmatas parengę autoservisų darbuotojai neturi turto vertintojo statuso, savaime nepatvirtina prielaidos, kad tokie asmenys neturi reikiamos kvalifikacijos remonto išlaidoms apskaičiuoti, todėl šis pareiškėjos kreipimosi motyvas taip pat laikytinas nepagrįstu.

Pasisakant dėl pareiškėjos kreipimosi motyvo – sąmatose nurodytų kainų mažinimo papildomais dydžiais, pažymėtina, kad tiek UAB „Meistritas“, tiek koreguotose UAB „Autofortas“ ir UAB „Inchcape motors“ remonto sąmatose, kuriomis remiantis buvo nustatytas pareiškėjos patirtų nuostolių dydis ir apskaičiuota draudimo išmoka, yra numatyta vienintelė išskaita – už dalių būklės pagerinimą, o jokių kitokių procentinių ar suminių dydžių, kuriais mažintinos nustatytos remonto išlaidos, nenumatyta, todėl šis pareiškėjos kreipimosi motyvas taip pat atmestinas.

Lietuvos bankas, įvertinęs pareiškėjos pateiktą Vertinimo ataskaitą, kuria remdamasi pareiškėja prašo perskaičiuoti nuostolius ir draudimo išmoką, sutinka su draudiko teiginiais, kad Vertinimo ataskaita iš esmės nėra pagrįsta jokiais objektyviais joje nurodytas remonto darbų ir dalių (detalių) kainas patvirtinančiais duomenimis, ir tai, Lietuvos banko nuomone, yra pakankamas pagrindas draudikui nustatant nuostolių dydį nesivadovauti išimtinai Vertinimo ataskaita. Pavyzdžiui, Vertinimo ataskaitoje pateikiama Kauno regiono neautorizuotų autoservisų

vidutinių valandinių įkainių lentelė, kurioje nurodytos darbų kainos ir jų vidurkiai nėra pagrįsti jokiais objektyviais duomenimis. Iš Vertinimo ataskaitoje pateiktos informacijos nėra galimybės įvertinti, ar nurodyti autoservisai realiai taiko Vertinimo ataskaitoje nurodytus įkainius. Analogiškai nėra galimybės įvertinti ir Vertinimo ataskaitoje nurodytų dalių (detalių) kainų, nes pateikiamos vertės taip pat nėra pagrįstos jokiais objektyviais įrodymais – realiais autoservisų pasiūlymais, sąmatomis ar „kompiuterinių platformų“, leidžiančių apskaičiuoti automobilių remonto kainas, išrašais. Taip pat pažymėtina, kad Vertinimo ataskaitoje nurodytas 52 proc. nusidėvėjimas (išskaita už dalių būklės pagerinimą), tačiau nėra aišku, kodėl buvo nustatytas būtent toks išskaitos dydis, nes Instrukcijos, kuria vadovavosi draudikas, vertindamas išskaitą už dalių (detalių) būklės pagerinimą, 3 lentelėje tokios II klasės automobilių (variklio darbinis tūris nuo 1000 cm³ iki 2000 cm³) nusidėvėjimo normos iš viso nėra. Atsižvelgiant į minėtus trūkumus, laikytina, kad draudikas pagrįstai nustatydamas pareiškėjos patirtus nuostolius nesivadovavo išimtinai Vertinimo ataskaita.

Kartu pažymėtina, kad pareiškėja prašė rekomenduoti draudikui nuostolius ir juos atlyginančią draudimo išmoką apskaičiuoti pagal Vertinimo ataskaitoje nurodytas atkūrimo sąnaudas su PVM, tačiau šis pareiškėjos reikalavimas prieštarauja teisės aktų nuostatoms, todėl yra nepagrįstas. Žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo sąlygas nustatančių Taisyklių 15 punkte įtvirtinta, kad, jei nukentėjęs trečiasis asmuo turto neremontuoja, atlyginamos apskaičiuotos būtinos remonto išlaidos (be PVM) atkurti sugadintą turtą ar jo detalių ir (ar) dalių rinkos vertę iki eismo įvykio. Iš byloje nustatytų aplinkybių matyti, kad pareiškėja automobilio nusprendė neremontuoti, todėl, vadovaujantis Taisyklių 15 punkto nuostatomis, PVM dalis į nuostolių dydį ir mokėtiną draudimo išmoką nėra įskaičiuojama.

Lietuvos bankas, įvertinęs pateiktus duomenis, susijusius su pareiškėjos patirtais nuostoliais, konstatuoja, kad draudikas, nuostolių dydį apskaičiuodamas pagal trijų autoservisų realių pasiūlymų (sąmatų) vidurkį, pasirinko tinkamą metodą ir įgyvendino Taisyklių 15 punkto reikalavimą remonto išlaidas apskaičiuoti pagal vidutinius darbų ir keičiamų detalių ir (ar) dalių įkainius. Šiuo atveju nėra pagrindo teigti, kad Vertinimo ataskaitoje nurodyta automobilio atkuriamoji vertė, palyginti su trijų autoservisų remonto sąmatose nurodytų remonto išlaidų vidurkiu, yra patikimesnė ir labiau atitinka vidutinę automobilio remonto kainą. Manytina, kad draudiko apskaičiuotos pareiškėjos nuostolius atlyginančios draudimo išmokos pakanka, kad būtų tinkamai įgyvendintas visiško nuostolių atlyginimo principas, o automobilis būtų atkurtas į iki eismo įvykio buvusią padėtį, todėl pareiškėjos reikalavimas perskaičiuoti jos patirtus nuostolius ir juos atlyginančią draudimo išmoką pagal Vertinimo ataskaitą yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų atlyginimo

Pareiškėja Lietuvos banko taip pat prašė rekomenduoti draudikui atlyginti 150 Eur nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų ir papildomai pateikė patirtas išlaidas patvirtinančius įrodymus (sąskaitos faktūros ir mokėjimo nurodymo kopijas).

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.38 straipsnyje įtvirtintais prievolių vykdymo principais, prievolės turi būti vykdomos sąžiningai, tinkamai ir nustatytais terminais pagal įstatymų ar sutarties nurodymus, o kai tokių nurodymų nėra, – vadovaujantis protingumo kriterijais. Jeigu vienai iš šalių prievolės vykdymas kartu yra ir profesinė veikla, ši šalis turi vykdyti prievolę taip pat pagal tai profesinei veiklai taikomus reikalavimus. Kiekviena šalis turi atlikti savo pareigas kuo ekonomiškiau ir vykdydama prievolę bendradarbiauti su kita šalimi (šalių pareiga kooperuotis).

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pasamdyti turto vertintoją, kad jis nustatytų turtui padarytos žalos dydį, jeigu draudiko įgaliotas asmuo neatvyko apžiūrėti sugadinto turto per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą. Tokiu atveju atsakingas draudikas privalo atlyginti protingumo kriterijus atitinkančias nukentėjusio trečiojo asmens turėtas turto vertintojo samdymo išlaidas. Toje pačioje TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje taip pat nurodyta, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo

lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo. Draudikas teigia tinkamai įvykdeš pareigą apžiūrėti turtą, todėl pagal specialiajame įstatyme įtvirtintą reglamentavimą neturi prievolės atlyginti nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų.

Lietuvos bankas sutinka, kad įprastai, jeigu asmuo nusprendžia pasinaudoti TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teise savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, draudikas neturi pareigos atlyginti dėl to patirtų išlaidų. Vis dėlto, vadovaujantis minėtais prievolių vykdymo principais, Lietuvos banko nuomone, TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalies nuostatos nereiškia, kad draudiko pareiga atlyginti nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidas gali kilti besąlygiškai tik vieninteliu atveju – per nustatytą terminą neapžiūrėjus sugadinto turto. Pažymėtina, kad toks TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalies nuostatų aiškinimas, kokiu vadovaujasi draudikas, tam tikrais atvejais sudarytų sąlygas iškreipti transporto priemonių civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sistemos funkcionavimo pagrindus ir principus: galėtų susidaryti situacija, kai TPVCAPDĮ numatyta nukentėjusio trečiojo asmens teisė savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo virstų esmine teisingo nuostolio nustatymo sąlyga ir iš esmės eliminuotų draudiko atsakomybę dėl tinkamo savo prievolių vykdymo. Todėl Lietuvos bankas mano, kad nepriklausomo vertintojo samdymo išlaidos nukentėjusiam trečiajam asmeniui turi būti atlygintos tuomet, jei jas nukentėjęs asmuo patiria įrodinėdamas žalos dydį, o draudikas, vadovaudamasis pateiktomis ekspertų išvadomis, perskaičiuoja draudimo išmoką, taigi pripažįsta, kad iš pradžių ją buvo apskaičiavęs neteisingai.

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad turtui padarytos žalos dydį nustato atsakingas draudikas. Tai reiškia, kad įstatyme būtent draudikui numatyta prievolė nustatyti padarytos žalos dydį. Kaip jau minėta, apskaičiuodamas draudimo išmoką, draudikas turi laikytis Civilinio kodekso 6.251 straipsnyje įtvirtinto visiško nuostolių atlyginimo principo ir užtikrinti, kad nukentėjusiam asmeniui žala būtų atlyginta teisingai. Todėl draudikas, profesionalus finansų rinkos dalyvis, savo prievolės turi vykdyti pagal profesinei veiklai taikomus reikalavimus ir administruodamas žalą nustatyti teisingą nuostolio dydį. Lietuvos banko nuomone, tai, kad nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę savo iniciatyva ir savo lėšomis papildomai kreiptis į ekspertus dėl padarytos žalos dydžio nustatymo, neturi jokios įtakos minėtai draudiko pareigai, t. y. neatleidžia draudiko nuo pareigos administruojant žalą nustatyti teisingą nuostolio dydį.

Atsiliepime draudikas teigia nekeitęs apskaičiuotos draudimo išmokos, o tik atsižvelgė į Vertinimo ataskaitą, kaip vieną iš žalos byloje esančių įrodymų, ir galutinę draudimo išmoką apskaičiavo pagal komercinių pasiūlymų vidurkį, todėl draudikui negali kilti jokia deliktinė atsakomybė. Vis dėlto iš ginčo šalių pateiktų duomenų matyti, kad draudikas po automobilio apžiūros sudarė sąmatą, kurioje, išskaičiavus išskaitas už dalių būklės pagerinimą, nustatė, kad pareiškėjos nuostoliai dėl transporto priemonės apgadinimų siekia 1 349,74 Eur (be PVM). Draudikas neneigia, kad pareiškėja buvo informuota apie tokią apskaičiuotą nuostolių sumą. Pareiškėja, nesutikdama su draudiko skaičiavimu, kreipėsi į turto vertintoją ir pateikė draudikui Vertinimo ataskaitą. Pažymėtina, kad galutinė draudiko išmokėta draudimo išmoka – 2 174,78 Eur, yra beveik du kartus didesnė, palyginti su pirminiu skaičiavimu. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pirminio draudimo išmokos dydžio perskaičiavimas yra susijęs būtent su teisingu nuostolio atlyginimu, kai pareiškėja, nesutikusi su pirminiu skaičiavimu, pateikė draudikui Vertinimo ataskaitą ir tik tuomet draudikas kreipėsi į 3 servisus ir mokėtiną draudimo išmoką apskaičiavo vadovaudamasis komercinių pasiūlymų vidurkiu. Kadangi šiuo atveju nuostolio dydžio perskaičiavimas nebuvo susijęs su, pavyzdžiui, naujai paaiškėjusiais automobilio sugadinimais ar kitomis aplinkybėmis, kurių draudikas objektyviai būtų negalėjęs įvertinti atlikdamas pirminį skaičiavimą, darytina išvada, kad atsižvelgęs į Vertinimo ataskaitą ir perskaičiavęs draudimo išmoką draudikas pripažino, kad pirminis nuostolio skaičiavimas nebuvo teisingas.

Kaip minėta, pareiškėja su draudiko apskaičiuota suma nesutiko ir kreipėsi į turto vertintoją. Tačiau byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad pareiškėja prieš tai būtų pateikusi

draudikui pretenziją dėl galimai neteisingai nustatyto nuostolių dydžio. Todėl negalima teigti, kad pareiškėja, kilus ginčui dėl nuostolių dydžio, būtų pakankamai bendradarbiavusi su draudiku arba tiesiogiai su draudiku sprendusi ginčą dėl nuostolių dydžio (t. y. pareiškėja netinkamai vykdė bendradarbiavimo pareigą). Kita vertus, vertinant aplinkybę, kad draudikas, gavęs Vertinimo ataskaitą, pakartotinai apskaičiavo pareiškėjos patirtus nuostolius ir išmokėjo 2 174,78 Eur draudimo išmoką (beveik du kartus didesnę nei pirminis skaičiavimas), darytina išvada, kad pirminėje sąmatoje apskaičiuota suma iš esmės neatitiko TPVCAPDĮ ir Taisyklių reikalavimų ir nebuvo pakankama, siekiant atkurti pareiškėjos transporto priemonę į iki eismo įvykio buvusią būklę, ir būtent Vertinimo ataskaita turėjo esminės įtakos, kad nuostoliai buvo perskaičiuoti. Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, remiantis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais bei siekiant užtikrinti šalių teisių ir teisėtų interesų pusiausvyrą, darytina išvada, kad draudikas turi atlyginti pusę (75 Eur) pareiškėjos patirtų nepriklausomo turto vertintojo samdymo išlaidų.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies tenkinti pareiškėjos Ž. G. reikalavimus ir rekomenduoti AB „Lietuvos draudimas“ atlyginti pareiškėjai 75 Eur nepriklausomo eksperto samdymo išlaidų.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius